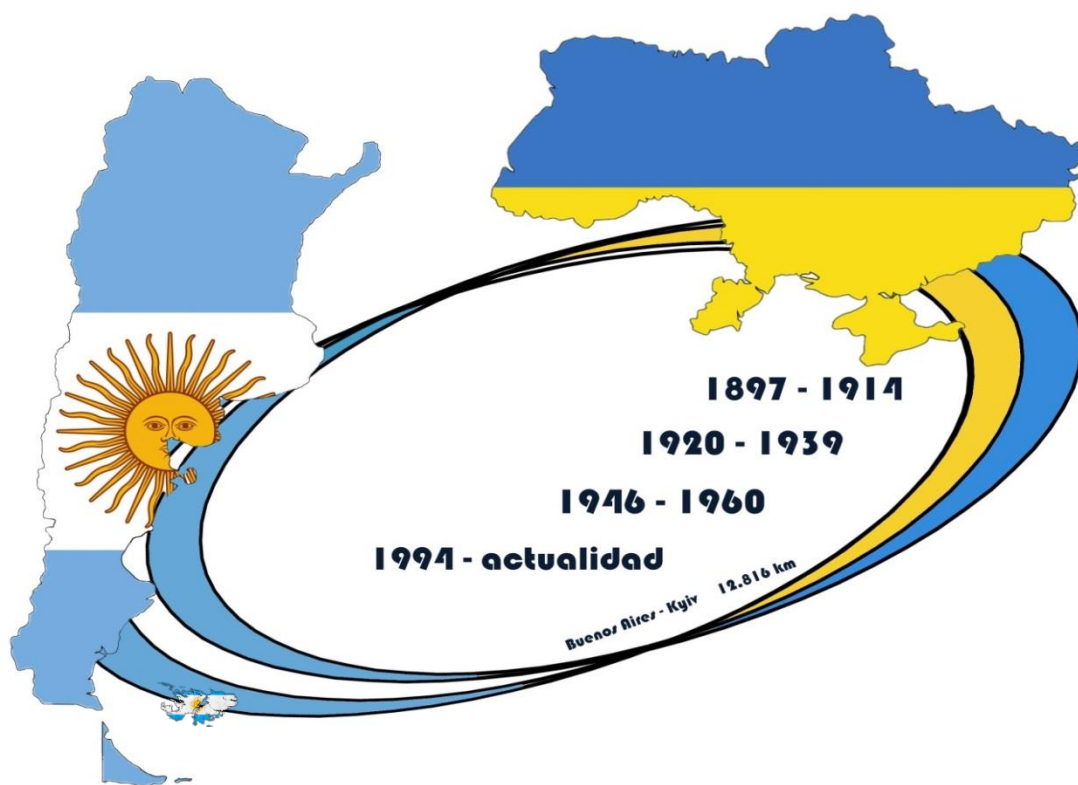

Посольство
Аргентинської Республіки
в Україні

представляє

«У ПОШУКАХ МОГО КОРІННЯ»

№8

Вступне слово

Я рада вітати вас на сторінках дванадцятої публікації «У пошуках мого коріння», цифрового інформаційного видання періодичного характеру, підготовленого Посольством Аргентинської Республіки в Україні, що має за мету познайомити з особистостями українського походження в науковій, культурній та бізнесовій сферах Аргентини та з персоналіями, коріння яких пов'язане з українськими містами.

Історія української громади в Аргентині бере свій початок з кінця XIX століття та вважається сьомою українською діаспорою у світі за своєю чисельністю, що за приблизними оцінками налічує 350 000 українців, представників кількох поколінь.

Можна виокремити чотири головні, але не виняткові, хвилі міграції українців до нашої країни: 1897-1914 років, 1920-1939, 1946-1960 рр., та з 1994 року до нині. Перша організована міграція країнців відбулася до міста Апостолес у провінції Місіонес. Кожна з цих хвиль дала Аргентині багато цінних особистостей, оскільки як відомі люди, так й ті, хто залишається невідомим для широкого загалу, своєю працею, зусиллями, творчістю, цінностями та знаннями зробили значний внесок у формування сучасної Аргентини.

Слава про щедрю гостинність Аргентини досягла далекої Східної та Центральної Європи. Наша країна відкрила свої двері для потужної та плідної серії міжнародних міграцій.

Важливо виокремити ту роботу, яку виконують організації української діаспори в Аргентині в пошуках збереження українських традицій в нашій країні.

Наразі Українська Центральна Репрезентація (RCU) (www.rcukra.com.ar), яку очолює знаний нейрохірург та Почесний консул України в провінції Буенос-Айрес, Д-р. Педро Лирик (<http://lylyk.com.ar/>), об'єднує понад 30 асоціацій української діаспори, основними членами яких є Українське культурне товариство ПРОСВІТА (www.prosvita.org) на чолі з Арх. Хорхе Данилишиним та Українське Товариство "Відродження" під керівництвом Віктора Будзінські.

Українська палата торгівлі і промислу в Аргентині (CAUCI) (www.cauci.com.ar), яку очолює пан Олег Яхно, відповідає за просування двостороннього бізнесу з моменту свого заснування у 1992 році.

Заглиблюючись в історію Аргентини можна дізнатись про українців та нащадків українців, які досягли успіху в різних галузях та сферах, як на національному рівні, та і в різних регіонах нашої країни та навіть на міжнародному рівні.

Варто згадати про таких особистостей як біохімік та лауреат Нобелівської премії з медицини Сезар Мільштейн, піаністка Марта Аргеріч, музикант-фольклорист Орасіо Еухеніо "Чанго" Спасюк, поетеса Алехандра Пісарник, письменник Сесар Тіемпо, актор й

музикант, член музично-гумористичного гурту "Les Luthiers" Маркос Мундсток, засновники та власники комплексів по вирощуванню та переробці мате "Росамонте" Деметріо Гренюк та "Романсе" Мігель Анхель Герула, автор нещодавньої публікації про українську громаду "Наші люди" Хорхе Баланда, олімпійський призер Педро Стецюк, метеоролог Надія Зинченко, біохімік та вірусолог Пабло Голдшмідт, демограф-дослідник української діаспори, випускник Університету Буенос-Айрес Олег Воловина, колишній футболіст Хосе Чатрук, футбольний тренер Хосе Нестор Пекерман серед багатьох інших.

Команда Посольства Аргентинської Республіки в Україні

Розповіді наших героїв розміщені в алфавітному порядку, всі історії: ті, які містить це видання, та ті, які будуть опубліковані протягом року, публікуються зі згоди героїв та не носять вичерпного характеру, а натомість прагнуть передати багатство в різноманітні життєвого досвіду респондентів, включаючи особистостей української громади, знаних на міжнародному рівні, які досягнули великого визнання в суспільстві, що у свою чергу відображає дієвість зв'язку між Аргентиною та Україною.

Цей інформаційний бюлетень є відкритою, міжрелігійною, всеохоплюючою ініціативою для участі нових діячів української громади в Аргентині. Я вітаю тих, хто зацікавлений прийняти участь у наступних випусках та запрошую поділитися своїми історіями, спогадами та досвідом, написавши нам на електронну адресу eucra@mrecic.gov.ar.

З найкращими побажаннями,

Елена Летісія Мікусінські

Посол Аргентинської Республіки в Україні

Передмова від Народного депутата України

Святослава Юраша

Депутат Святослав
Юраш

Голови підкомітету з питань зв'язків і захисту прав та інтересів українців за кордоном Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва

2020-ті роки мають стати особливими у відносинах між Україною та українською діаспорою. Наші громади у містах та містечках Аргентини вже більше ніж за сто років заклали підвалини для особливих відносин між нашими державами. Ми вже давно не незнайомці, а скоріш старі приятелі. Незважаючи на тисячі морських миль між нами, наші народи стали сусідами. Українці та аргентинці живуть на одних вулицях, слухають схожу музику та їх діти грають на тих самих майданчиках.

Мене завжди захоплював феномен діаспори. Однаково величним є і та сміливість, яку проявили емігранти при подоланні всіх труднощів, пов'язаних із переселенням, і доброта та щирість народу, який їх прийняв. І у свій час аргентинський народ неодноразово сприяв нам, іноземцям з іншого континенту, у пошуках прихистку, роботи та, найголовніше свобод. Не отримавши землю в Україні, ми отримали змогу обробляти її в Апостолесі. Тікаючи від політичних переслідувань, нам надали свободу слова, і ми почали друкувати «Українське слово». Рятуючи своїх дітей від економічного занепаду, ми змогли віддати їх в аргентинські школи та університети міста Беріссо. Для 300 000 тисяч українців Аргентина стала землею можливостей і розвитку. І таким чином ще з кінця XIX століття аргентинці роблять все можливе задля збереження наших традицій, мови та віри.

Відносини Буенос-Айреса та Києва мають 300 000 тисяч можливостей, мостів та історій дружби. Закордонні українці Аргентини є найкращими послами України у всіх сферах без виключень. Від медицині і до спорту, вони пишуть історії одночасно двох країн, які так далеко один від одного на політичній мапі, але поряд за спільними ідентичностями. Адже бути сусідами, знаходячись на різних континентах, - це диво, яке стало можливим завдяки гостинності аргентинського народу та сміливості українських емігрантів.

Нове покоління українських дипломатів та політиків має вибудувати особливі відносини із українською діаспорою в Аргентині. Про неї мають більше писати в підручниках з історії, нові освітні програми обміну мають створитися між університетами обох країн, глибше співробітництво повинне вибудуватися у царині культурної дипломатії. Без перебільшення, Українська держава має створити всі можливості для діаспорі та її легкого відвідування України, вивчання історії та, особливо, мови. Адже українці – це велика сім'я, що живе на кожному континенті, і ми маємо знати більше про своїх родичів.

Особливі можливості для подальшої співпраці існують, вочевидь, у сферах сільського господарства, медицини та ІТ. Це ті три базові площини, що є однаково важливими для наших країн і на яких можна створити спільну візію двосторонніх відносин. У розроблені дорожньої карти спільного майбутнього Аргентини та України мають брати участь, перш за все, українські сім'ї міст та селищ нашого латиноамериканського друга та партнера. Така карта мала б включати в себе їх досвід, знання та бачення можливостей та викликів: від питань поглиблення торгівлі і до зусиль щодо зменшення викидів CO₂ у атмосферу.

Для кожного з українців історія діаспори є особливо надихаючим прикладом віри в себе, сміливості та гостинності. Це історія про свободу, втрачену на Батьківщині, та знайдену у новій країні. І наша вдячність аргентинському народу за таку допомогу має бути закарбована у конкретних прикладах співробітництва, яке буде покращувати життя обох народів.

Святослав Юраш*

**Святослав Юраш - Народний депутат Верховної Ради України IX скликання з серпня 2019 року, обраний по загальнодержавному багатомандатному округу за списком політичної партії "Слуга народу". Голова підкомітету з питань зв'язків і захисту прав та інтересів українців за кордоном Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Голова Постійної делегації у Парламентській асамблеї ГУАМ, заступник члена Постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській асамблеї ЄС - Східні сусіди (ПА ЄВРОНЕСТ), керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Індія, керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Федеративною Республікою Бразилія, керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Ірландією, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Румунією, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Державою Ізраїль, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Японією, секретар групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученими Штатами Америки.*

СІМ'Я ВАСИЛЕНКІВ

КИЇВ - МАР-ДЕЛЬ-ПЛАТА

Сім'я Василенків

Софія Василенко

Мене звати Софія Василенко. Я живу в Аргентині в місті Мар-дель-Плата, маю власну кондитерську, виготовляю вдома різні ласощі, торти, пироги. Мій батько - пасічник, займається бджільництвом, мама працює вчителькою, а брат - на фабриці з фасування харчових продуктів.

❖ Які родинні зв'язки об'єднують Вас з Україною?

"Ніколас Василенко, мій прадід, народився 6 грудня 1891 року. У 1910-х роках у пошуках пригод він поїхав з України до Аргентини, оселився в Патагонії, в містечку під назвою Колонія Сарм'єнто, яке розташовано за 200 км від Комодоро-Рівадавія. Там він потоваришував із Казіміро Шлапелісом, який пізніше став одним із перших в Аргентині цивільних авіаторів. Одного разу вони побудували пліт, на якому вирішили перепливати озеро Мустерс, щоб добути дрова. Це була справжня подія, адже цього озера боялися жителі містечка. З цієї нагоди оркестр місцевого полку зіграв державний гімн на прощання з юнаками. Місцеві вважали, що більше ніколи не побачать їх живими. Висадившись на березі, вони помітили, що пісок містить залізо. Ніколас відвіз зразки піску до Міністерства сільського господарства в Буенос-Айресі для аналізу.

Софія з дідусем Богданом Василенком

Після цієї пригоди він будував станції для залізниці, що проходила від Комодоро-Рівадавія до Колонії-Сарм'єнто.

**Богдан і Бланка Василенки та їхні онуки
Ервін і Вернер**

У 1914 році прадід відправився до Франції, де в місті Бордо жандарми, перевіряючи документи, побачили, що він та його супутник - "союзники", тому їх відправили на фронт: спочатку до столиці Шотландії міста Единбург, звідти на Скандинавський півострів, а потім до Санкт-Петербурга. Так вони опинилися на східному фронті, щоб захищати імперію царя Миколи. Ніколас розпочав службу як рядовий російської армії, але за кілька років став капітаном царської гвардії, козаків. Він отримав нагороди від імператорського уряду, серед яких срібний Мальтійський хрест (символ захисту, мужності та відваги), який зберігав багато років. Інші нагороди згодом він продав, оскільки йому бракувало коштів на поїздку, яка, врешті-решт, привела його до Парижа, де прадід отримав український паспорт.

У 1918 році, в розпал внутрішньої війни, мій прадід Ніколас одружився з Антонією, яка була телеграфісткою залізничних ліній Російської імперії. У 1921 році у них народилася перша дочка Ольга. У той час, через військове звання, приналежність до впливової сім'ї, минулі військові заслуги, було видано припис – арештувати мого прадіда, а саме: взяти живим або мертвим. На трьох членів невеликої сім'ї чекала така сама доля - арешт, отже, вони прийшли до рішення втекти з країни. Щоб не бути поміченими та спійманими, вони вирішили добратися до кордону країни, не заходячи в міста. Не знайшовши прихованого проходу, щоб перетнути кордон із Польщею, їм довелося відправитися на пункт пропуску. Вони не мали при собі особистих документів, оскільки всі папери були знищені, бо в разі встановлення особи, їх негайно б стратили.

Моніка, Естебан, Бланка і Пабло Василенки

Коли начальник поліції попросив їхні документи, Ніколас почав шукати їх під головою

Ольги, яка була немовлям і спокійно спала. Тоді поліцейський вигукнув: "Ні, товаришу, не турбуй її. Проходьте". Зрештою вони потрапили до Франції, де на деякий час оселилися у Вердені. Там прадід працював столяром, щоб зібрати гроші на подорож до Аргентинської Патагонії. У Парижі дипломатичне представництво України видало родині необхідні документи.

Прибувши до Аргентини, вони оселилися в Комодоро-Рівадавії, де народилися Надія та Богдан, мій дідусь. У 1926 році прадід Ніколас влаштувався столяром у нафтогазову компанію YPF, де пропрацював кілька років. Наприкінці 1930 року вони оселилися в Буенос-Айресі, де виріс мій дід і його сестри. Пізніше Ольга та Надя виїхали до Нью-Йорка. Мій дід Богдан вивчав історію та географію в університеті Ла-Плати, одружився з Бланкою Мансіно з міста Некочеа. Вони прожили кілька років в Монтевідео, Уругвай, у них народилося четверо дітей: Пабло, Крістіан, Ана та Естебан (мій батько). Мій батько оселився в місті Мар-дель-Плата, де зустрів мою матір Моніку Фідансу.

❖ Зберігається у Вашій родині якась українська традиція?

Так, є страва, яку наша родина зберігає й донині, моя прабабуся Антонія навчила мою бабусю Бланку її готувати, це вареники. Мені здається, що вони так називаються, принаймні, ми їх називаємо варениками. Це варені емпанадити, які фарширують картопляним пюре та цибулею, гадаю, що також панчетою, хоча ми не їмо їх з панчетою. Саме цю їжу вони їли там, в Україні.

❖ Чи вважаєте Ви за доцільне в майбутньому активізувати зв'язки з країною Ваших предків?

Софія з братом

Так, я хотіла б відвідати Україну, зустрітися з рідними, оскільки ми познайомилися кілька років тому через Facebook. Насправді це вони нас знайшли, я й не знала, що у мене є родичі в Україні. Я дуже хочу особисто з ними познайомитися. Цього року я мала намір подорожувати Європою, зокрема, щоб зустрітися з ними, проте через пандемію мусила відкласти поїздку. Але мені дуже цього хочеться".

ВАСИЛЬ ВАСИЛЕНКО

Маестро Василь Василенко

ДИРИГЕНТ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРЕЗИДЕНТСЬКОГО СИМФОНІЧНОГО ОРКЕСТРУ УКРАЇНИ

Диригент, поет, народний артист України, художній керівник Міжнародного фестивалю оперного мистецтва "Золота корона", член Національної спілки театральних діячів України.

Як генеральний директор та художній керівник Одеської опери Василь Василенко присвятив 10 років свого мистецького життя відродженню цього шедевра світової архітектури та артистичного потенціалу всесвітньо відомого театру. Цей період ознаменувався надзвичайним творчим ентузіазмом, блискучими прем'єрами опер і балетів, тріумфальними гастрольми за кордоном: США, Великобританія, Швейцарія, Ліван, а також створенням Міжнародного фестивалю оперного мистецтва "Золота корона". Це був справжній творчий подвиг трупи під час повної реконструкції театру.

У 2002 році маестро Василенко вперше в історії представив колектив Одеського оперного театру у тріумфальному турі 25-ма містами Англії, Шотландії та Уельсу. Виконання опери "Травіата" в Лондонському королівському Альберт-Холі під його керівництвом отримала похвалу від критиків у міжнародних ЗМІ, включно з Daily Post.

З 2003 року Василь Василенко обіймав посаду музичного керівника та головного диригента Донецького оперного театру. З 2015 року є диригентом Національного президентського оркестру України. Багато музичних проєктів у Донецьку успішно реалізувалися завдяки маестро Василенку. Він був першим українським диригентом, який представив оперу Верді "Фальстаф", а також українську оперу

**Концерт аргентинського кларнетиста
Маріано Рея з Національним
президентським оркестром України.
Національна філармонія України, Київ,
грудень 2019 року**

Данкевича "Богдан Хмельницький" на донецькій оперній сцені. Він також є автором унікального проєкту першої української постановки опери "Летючий голландець", присвяченої 200-річчю від дня народження Ріхарда Вагнера.

Концерт аргентинського кларнетиста Маріано Рея з Національним президентським оркестром України. Національна філармонія України, Київ, грудень 2019 року

Вшановуючи пам'ять Василя Іваницького

Редактор: др. Ярима М. Тавридзький; Співробітники: Інж. Хорхе Іваник та Ліц. Олег Яхно

Доктор Василь Іваницький

Доктор Василь Іваницький є прикладом відданості українській справі.

Він залишив свої глибокі "сліди" в Аргентині, Канаді та США, а також на своїй рідній батьківщині, Україні.

Доктор Василь Іваницький народився 18 січня 1918 року в селі Демич, яке сьогодні входить до складу селища міського типу Заболотів Снятинського району Івано-Франківської області.

У 1937 році Доктор Василь Іваницький закінчив середню школу в місті Коломия, нині Івано-Франківської області. Він отримав диплом доктора економіки у Віденській вищій торговій школі в 1945 році, розпочав вивчати економіку в Берліні, потім у Кенігсберзі та зрештою у Відні (1940-1945 роки).

У 1948 році він вирушив до Аргентинської Республіки, де оселився і розпочав на цій щедрій землі для емігрантів насичене життя громадського діяча, повністю відданого роботі задля української громади в Аргентині, зокрема, мешканців міста та передмістя Буенос-Айреса.

Івано-Франківська область

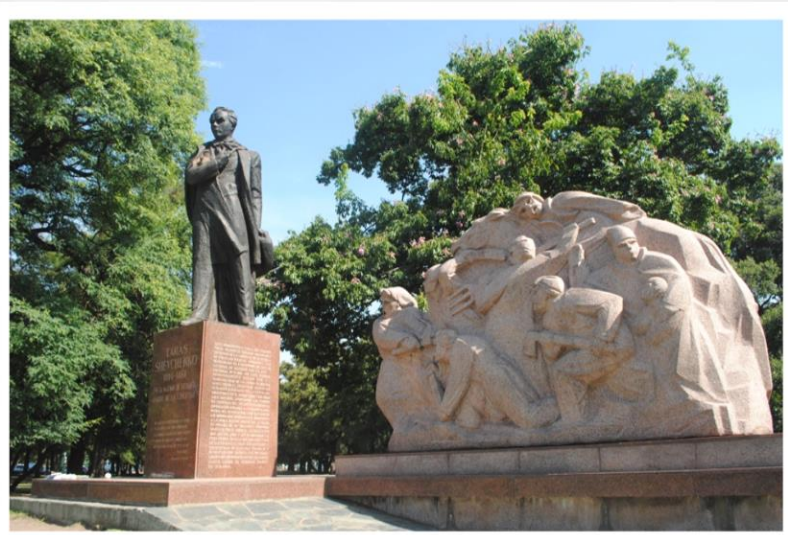
Його діяльність у Буенос-Айресі

Доктор Василь Іваницький, як співзасновник Українського інформативно-видавничого інституту, що діяв при Українському культурному товаристві "Просвіта", займався публікацією книжок та літературного матеріалу іспанською мовою про боротьбу України за незалежність. Відомий великий друг українців Енріке Мартінес Кодо (аргентинець з українською "кров'ю", як його називали), автор монографії "Повстанці за залізною завісою", працював у цьому інституті журналістом і редактором. Др. Іваницький також був співзасновником Спільноти українських промисловців і купців в Аргентинській Республіці, у складі якої брав активну участь у видавництві книжок професора Деметра Дорошенка "Історія України" та життя Симона Петлюри, лідера українських націоналістів, убитого більшовицьким агентом у Парижі.

Член товариства "Просвіта"

У 1964 році заснував Федерацію антикомуністичних демократичних організацій. До 1972 року очолював Українську центральну репрезентацію в Аргентині. Брав участь в організації першого Світового конгресу вільних українців (СКВУ), який відбувся у 1967 році, очоливши делегацію українців з Аргентини у складі 21 особи.

Доктор Василь Іваницький був співзасновником та першим президентом Всеукраїнської фундації імені Тараса Шевченка (1974 рік). Завдяки його наполегливій праці, політичним контактам та відданості, наша громада має Український цвинтар у районі Естебана Ечеверрія. Найдорожчою справою його життя стала організація будівництва у різних куточках світу, зокрема, в Україні, пам'ятників, насамперед

Пам'ятник Тарасу Шевченку в парку Трес-де-Фебреро в Буенос-Айресі

найвидатнішому українському поетові Тарасу Шевченку, завдяки ентузіазму невтомного борця, яким був Іваницький, для майбутніх нащадків пам'ять про Великого Кобзаря була увічнена у монументах.

Але, безперечно, найбільшою справою та ініціативою Доктора Василя Іваницького в Аргентині стало спорудження пам'ятника Тарасу Шевченку в парку Трес - де-Фебреро в місті Буенос-Айрес у 1971 році.

Доктор Василь Іваницький очолив Комітет з будівництва пам'ятника Тарасу Шевченку і того ж року став Головою Української центральної репрезентації в Аргентині. Він був одним із меценатів, найактивнішим щодо пошуку та використання політичних контактів на рівні вищих національних органів влади та муніципального управління міста Буенос-Айреса, які були необхідні для ухвалення відповідного закону законодавчою та виконавчою владою міста, щоб мати можливість звести пам'ятник в одному з найбільш символічних і красивих місць аргентинської столиці.

У грудні 1971 року відбулася урочиста інавгурація пам'ятника Тарасу Шевченку перед багатотисячною публікою з усієї Аргентини, Парагваю, Уругваю та Бразилії. На церемонії також була присутня чисельна делегація із США та Канади. Це був вінець титанічної справи, головним героєм якої був Доктор Іваницький.

Слід підкреслити, що Доктор Іваницький відзначався

своїм підприємницьким духом у різних сферах діяльності нашої громади. Поєднуючи роботу, задоволення та бізнес, він неодноразово організовував тури до Аргентини українців з Канади та США, яких у багатьох випадках супроводжували відомі вокальні ансамблі та хори північної країни, що служило мотивацією для нашої української громади в Аргентині. Виступи запрошених артистів відбувалися на сценах найважливіших театрів Буенос-Айреса та аргентинських провінцій, зробивши доступним для нашої спільноти безпосереднє спілкування з українцями з інших країн, адже нашій громаді було б вкрай важко привезти хори, солістів, тріо чи квартети до Аргентини. Це був своєрідний "соціальний туризм", оскільки члени цих колективів та турів мали можливість спілкуватися з молодими та дорослими представниками нашої громади, переважно з міста Буенос-Айрес та його околиць.

7-й Конгрес українців Аргентини, п'ятий ліворуч - Доктор Василь Іваницький, тодішній Голова Української центральної репрезентації в Аргентині

Його сімейне життя

Доктор Василь Іваницький у 1957 році одружився з Лідією Макарухою, лікарем за фахом, у них народилося три доньки. Лідія Макаруха народилася у 1928 році, вона була однією з жінок, які в той час найбільше займалися соціокультурною діяльністю в Аргентині на національному та міжнародному рівнях. Чоловік і дружина посилили свою діяльність в українській громаді країни. Наприклад, Докторка Макаруха входила до складу двох комісій комітету з будівництва пам'ятника Тарасу Шевченку, який

Товариство "Просвіта" в Аргентині Доктор Іваницький виступає з промовою на великодньому обіді, 1962 рік

очолював її чоловік: проектно-будівельна комісія та організаційно-інформаційна. Вона рано пішла з життя, у 1972 році, за іронією долі це сталося менше ніж за півроку після відкриття пам'ятника Тарасу Шевченку.

Наприкінці 1980-х років Доктор Іваницький переїжджає до Канади, де вдруге одружується з Наталкою Бундзою, яка також супроводжувала його у незліченних соціальних і громадських справах, які виконував цей невтомний борець.

Діяльність в інших провінціях та країнах Південної Америки

У перші роки свого приїзду до Аргентини Доктор Іваницький зосередив свою діяльність у місті Буенос-Айресі та його передмістях, хоча не нехтував своїми контактами з братськими провінціями та народами, що межують з Аргентиною.

Завдяки його невтомній праці було споруджено погруддя Тараса Шевченка в місті Обера на площі України в провінції Місьонес (1974 рік).

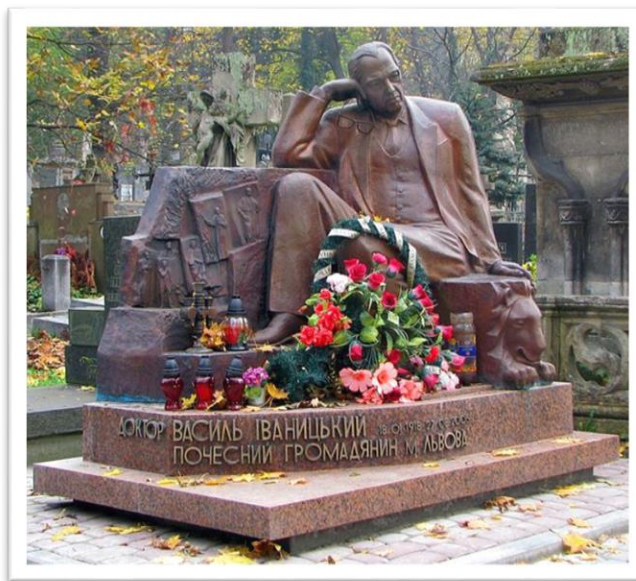
Вже за межами Аргентини, в Парагвайському місті Енкарнасьйон, він ініціював та доклав багато зусиль, щоб погруддя Великого Кобзаря було споруджено на найбільш символічній площі міста - Пласа-де-Армас. Слід зазначити, що це місто та його околиці (Капітан Міранда та інші) стали домівкою для найбільшої кількості українських іммігрантів на землі Гуарані (1975 рік).

У Бразилії, у місті Прудентополіс, де також проживає значна українська громада, за ініціативою та під керівництвом Доктора Іваницького у 1989 році відбулася урочиста

інавгурація пам'ятника Тарасу Шевченку з нагоди 175-річчя від дня народження Великого Кобзаря.

Передача в дар погруддя Тараса Шевченка та інших українських поетів

Серед незліченних актів, меценатом яких виступив Доктор Іваницький, ми відзначаємо передачу в дар погруддя Тараса Шевченка, Лесі Українки та Івана Франка українському посольству в Аргентині. Погруддя найвидатнішого українського поета було передано Гарвардському університету (США) та Канадському Фонду українських митців (Торонто).

Пам'ятник Доктору Василю Іваницькому на Личаківському цвинтарі, м. Львів.
Скульптор Р. Романович

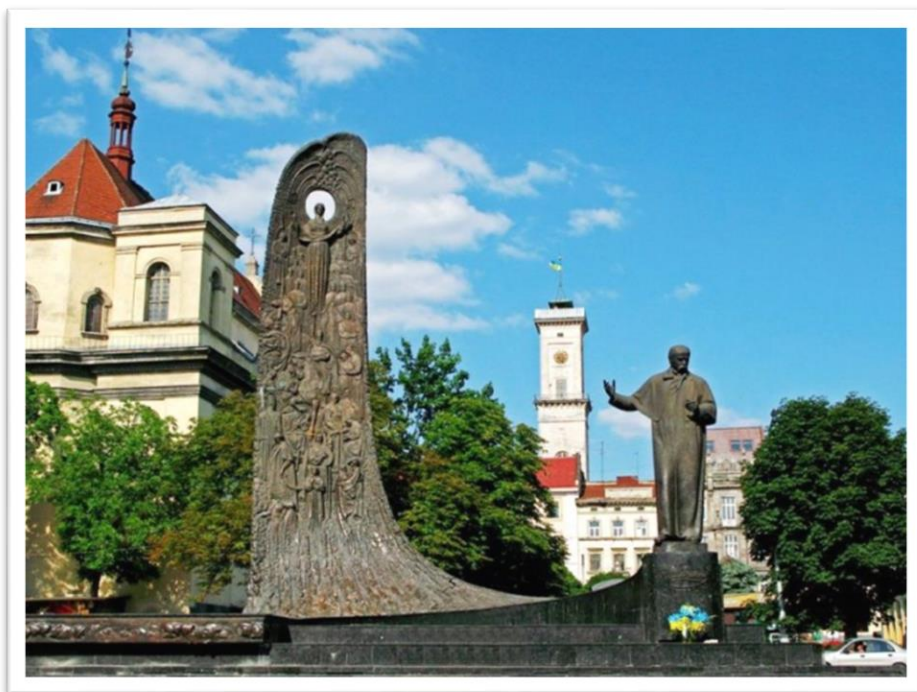
Його діяльність в Україні

Після здобуття Україною довгоочікуваної незалежності Доктор Василь Іваницький, який відвідував Україну перед цією довгоочікуваною подією, продовжив свою організаторську та громадську діяльність.

Найважливішим його досягненням було спорудження та урочисте відкриття у 1996 році вражаючого пам'ятника Тарасу Шевченку у Львові, що розташований на найважливішій площі перед оперним театром цього символічного міста Галичини. Ім'я Доктора Іваницького назавжди закарбувалося в історію міста, колиски націоналістичного опору, **Почесним громадянином** якого він став.

Пам'ятники Тарасу Шевченку в Луганську в 1998 році, Севастополі, Луцьку та Ялті - наприкінці 1990-х років.

За свій вагомий внесок у культурний розвиток України, за активну діяльність, якій він присвятив своє життя, популяризуючи нашого літературного генія Тараса Шевченка, від уряду України Доктор Василь Іваницький отримав нагороду - "Кавалер ордена "За заслуги" III ступеня".

Пам'ятник Тарасу Шевченку в Львові

Вшановуючи пам'ять Сезаря Мільштейна

Нобелівська премія в галузі медицини

Хосе Луїс Пуерта

Сезар Мільштейн

Мільштейн належить до плеяди іспано-американських вчених, які стали володарями Нобелівської премії в галузі науки. Він був третім і поки останнім аргентинцем, який отримав це наукове визнання. Першим лауреатом став Бернардо Альберто Уссе (в галузі "Медицина та фармакологія", 1947 рік), а другим - Луїс Федеріко Лелуар (в галузі "Хімія", 1970 рік).

Аргентинський учений і лауреат Нобелівської премії в галузі медицини та фармакології 1984 року, Сезар

Мільштейн помер 24 березня 2002 року у віці 74 років від тривалої серцевої хвороби в англійському місті Кембридж, де він мешкав з 1963 року. Мільштейн отримав премію разом із двома дослідниками Базельського інституту імунології (Швейцарія), німцем Жоржем Дж.Ф. Келером (1946-1995) і датчанином Нільсом К. Йернем (1911-1994), "за теорії щодо специфічності в розвитку і контролі імунної системи і відкриття принципу продукції моноклональних антитіл", як зазначалося в прес-релізі Каролінського інституту.

"Мій батько був єврейським іммігрантом, який оселився в Аргентині, якому з п'ятнадцяти років доводилося самотужки дбати про себе. Моя мати, вчителька, була донькою скромної родини іммігрантів. Для них обох будь-яка

Сезар Мільштейн

Foto: <https://www.whatisbiotechnology.org>

жертва не була надто великою заради того, щоб їхні троє дітей (я був середнім) навчалися в університеті. Я не був відмінним студентом, проте, був дуже залучений у справи студентських спілок та університетську політику. Саме на цих заходах я зустрів мою дружину Сесілію", так просто починається автобіографія, яку Мільштейн написав, коли отримав премію.

Лазар Мільштейн і Максима Вапнярські, батьки Сесара

Foto: <https://www.whatisbiotechnology.org>

Він народився в Байя-Бланці 8 жовтня 1927 року. Його батько Лазар був українцем, який емігрував до Аргентини в 1923 році, працював у селянській колонії та з великими труднощами зміг стати комівояжером. Лазар одружився з Максимою, з якою мав трьох дітей: Оскар, Сесар та Ернесто. За словами його батька, "Сесар завжди був пустотливим хлопчиком, трохи бунтівним і дуже розумним. Він не відрізнявся старанністю, але вчився добре. Йому подобалися лижі, альпінізм і всі незвичайні види спорту. У 13 років він прочитав книжку під назвою "Шукачі мікробів", своєрідна беллетризована біографія Пастера, Коха та інших біологів. Думаю, саме тоді він визначився зі своїм покликанням".

У 1956 році Мільштейн отримав ступінь доктора з хімії в Університеті Буенос-Айреса під керівництвом Андреса Стоппані та спеціальну премію від Аргентинського біохімічного товариства. У 1957 році він став дослідником Національного інституту мікробіології Карлоса Мальбрана в Аргентині. Наступного року Мільштейн отримав стипендію від Британської Ради та поїхав навчатися до Кембриджа, Англія. Протягом трьох років він працював з Малкольмом Діксоном у відділі біохімії Ради з медичних досліджень, де отримав свою другу докторську ступінь. Мільштейн повернувся до Аргентини, але після військового перевороту 1962 року його дослідницька робота стала зазнавати політичного тиску і браку фінансового забезпечення, через що багато дослідників залишили свої посади. Тому йому довелося покинути свою країну і проводити дослідження за кордоном.

Сесар Мільштейн і його дружина Селія Пріллелтенські-Мільштейн

Foto: <https://www.whatisbiotechnology.org>

Сезар Мільштейн

антитіла необмежено в культурах, хоча вони не були специфічними. Усе це змусило Мільштейна та німецького вченого Жоржа Келера (який тоді отримував докторську ступінь у своїй лабораторії) у 1975 році розробити техніку, яка б забезпечувала виробництво специфічних антитіл у довгостроковій перспективі. Мільштейн і Келер злили клітини мієломи з В-лімфоцитами, що продукують антитіла, створивши те, що вони назвали гібридомою, тобто клітину, здатну існувати в лабораторних середовищах і виробляти антитіла необмежено довго. Антитіла, що виділяються гібридомами, ідентичні антитілам В-лімфоцитів до їхнього злиття, тому можна дізнатися, для якого білка вони специфічні.

Хоча Мільштейн оселився у Сполученому Королівстві, він підтримував постійний зв'язок зі своїм місцем народження та альма-матер, ніколи не забуваючи про аргентинських дослідників і не втрачаючи інтересу до політичних та соціальних питань, читав лекції в Аргентині.

У 1963 році він прийняв пропозицію Кембриджської ради з медичних досліджень, де отримав докторську ступінь. Щоб дізнатися більше про функцію імунної системи, Мільштейн і його колеги шукали лінії клітин, які могли б жити необмежено довго в лабораторних умовах. Вони помітили, що клітини селезінки миші, які можна було легко культивувати та які були здатні виробляти антитіла проти білків, зросли в дуже обмеженій формі *in vitro*. З іншого боку, вони підтвердили, що клітини мієломи можуть розвиватися і виробляти

Сезар Мільштейн (ліворуч), Жорж Келер (праворуч) і Нільс Йерн (немає на фото) отримали Нобелівську премію в 1984 році за роботу над моноклональними антитілами

Особлива подяка

Народному депутату України, пану Святославу Юрашу

Дякуємо за співпрацю у підготовці цього номера

Доктору Яремі М. Тауридському

Ліц. Олегу Яхну

Інж. Хорхе Іванику

Маестро Маріану Рею

Софії Василенко

Команді Посольства Аргентини в Україні

Алехандрі Василик

Лесі Мілютенко